W. Coolhaas

Makassaars-Boeginese prauwvaart op Noord-Australië

In: Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde 116 (1960), no: 4, Leiden, 480-480

This PDF-file was downloaded from <http://www.kitlv-journals.nl>

Maar tevens werd de eeuw tussen de profetie en haar vervulling voor Nederlands-Indië een periode van meer verlichte koloniale politiek — meer verlicht, mede dank zij de bijdrage, elk op zijn eigen wijze en naar de trant van de generatie, waartoe hij qua leeftijd behoorde, van drie leden van het geslacht Roorda van Eysinga.

W. F. WERTHEIM.

KORTE MEDEDELING

In zijn artikel *Makassaars-Boeginese Prauwvaart op Noord-Australië* (B.K.I. 108, 1952, p. 248—265) noemt A. A. Cense als oudste hem bekende vermelding van vaart van Indonesiërs op Australië een opgave van Alexander Dalrymple van 1768. Nu trof ik bij de voorbereiding van het tweede deel van de door mij uit te geven serie *Generale Missiven* in een brief van Gouv. Gen. en Raden aan Heren XVII van 19 jan. 1654 iets aan wat mogelijk op veel vroeger contact wijst. Omstreeks 1645 ontdekten de Nederlanders, dat de Makassaren vrij geregeld ten handel kwamen op de eilanden ten zuidoosten, zuiden en oosten van Banda; het was de autoriteiten te Batavia en op Banda aanleiding zich wat meer met de bedoelde eilanden te gaan bezighouden dan voorheen; een vestiging op Damar kwam hier o.a. uit voort. In de bedoelde brief (Algemeen Rijksarchief, Kol. Arch., bundel 1087, folio 65) nu wordt vermeld, dat de bekende De Vlaming van Oudtshoorn in 1653 op de Sula-eilanden vernam, dat „achter Damme noch groote menichte eylanden (souden) gelegen zijn, waeronder eenige van groote als het eylandt Bouro ende grooter, lijfeygenen, wasch, schildpadshoorn etc. uytgevende, die jaerlicx door de Macassaren bevaren worden...” Het komt mij voor, dat met de bedoelde eilanden bezwaarlijk iets anders bedoeld kan zijn dan delen van de noordkust van Australië; de Aru- en de Tanimbar-eilanden waren aan de Nederlanders destijds allang bekend, zij kunnen hier niet in aanmerking komen.

W. PH. COOLHAAS